A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (harmadik tanács)

2008. október 9.*

A C-404/07. sz. ügyben,

az EU 35. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Fővárosi Bíróság (Magyarország) a Bírósághoz 2007. augusztus 27-én érkezett, 2007. július 6-i határozatával terjesztett elő az előtte

Katz György

által

Sós István Roland

ellen indított büntetőeljárásban,

A BÍRÓSÁG (harmadik tanács),

tagjai: A. Rosas tanácselnök, J. N. Cunha Rodrigues (előadó), J. Klučka, P. Lindh és A. Arabadjiev bírák,

* Az eljárás nyelve: magyar.

főtanácsnok: J. Kokott,
hivatalvezető: Fülöp B. tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2008. június 19-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– Katz Gy. képviseletében Kiss L. ügyvéd,

– Sós I. R. képviseletében Helmeczy L. ügyvéd,

– a magyar kormány képviseletében Fazekas J., Somssich R. és Szíjjártó K., meghatalmazotti minőségben,

– az osztrák kormány képviseletében E. Riedl, meghatalmazotti minőségben,

– az Európai Közösségek Bizottsága képviseletében R. Troosters és Simon B., meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2008. július 10-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a büntetőeljárásban a sértett jogállásáról szóló, 2001. március 15-i 2001/220/IB tanácsi kerethatározat (HL L 82., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 4. kötet, 72. o., a továbbiakban: kerethatározat) 2., 3. és 8. cikkének értelmezésére irányul.

2 E kérelmet a Katz György pótmagánvádló által csalás büntette miatt Sós István Roland ellen indított büntetőügyben terjesztették elő.

Jogi háttér

Az Európai Unió joga

3 A kerethatározat (4) preambulumbekezdése értelmében:

„A tagállamok kötelesek törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseiket a szükséges mértékben közelíteni, hogy a bűncselekmények sértettjei részére, tekintet nélkül arra, hogy melyik tagállamban tartózkodnak, magas szintű védelmet nyújthassanak."

4 A kerethatározat 1. cikkének értelmében e határozat alkalmazásában:

„a) a »sértett« természetes személy, aki olyan károsodást szenvedett, ideértve testi vagy szellemi épségének sérelmét, érzelmi szenvedését vagy gazdasági veszteségét is, amelynek közvetlen oka olyan cselekmény vagy mulasztás, amely valamely tagállam büntetőjogi szabályainak megsértésével valósult meg;

[…]"

5 A kerethatározat 2. cikke így rendelkezik:

„(1) Minden tagállam biztosítja, hogy a sértettek a büntetőjogi rendszerében [helyesen: a büntető igazságszolgáltatási rendszerében] tényleges és megfelelő szereppel rendelkezzenek. A tagállamok továbbá […] arra törekszenek, hogy az eljárások során biztosítsák a sértettek egyéni méltóságának kellő tiszteletben tartását, és elismerjék a sértettek jogait és jogos érdekeit, különösen a büntetőeljárás keretein belül.

(2) Minden tagállam biztosítja, hogy a különösen veszélyeztetett sértettek a különleges helyzetüknek legmegfelelőbb bánásmódban részesüljenek.”

6 A kerethatározat 3. cikke előírja:

„Minden tagállam biztosítja a sértett számára az eljárás során a meghallgatás és a bizonyítékok szolgáltatásának lehetőségét.

Minden tagállam megfelelő intézkedéseket tesz annak biztosítása érdekében, hogy hatóságai a sértetteket csak a büntetőeljárás céljainak eléréséhez szükséges mértékben hallgassák ki.”

7 A kerethatározat 5. cikke értelmében:

„Minden tagállam megteszi a szükséges intézkedéseket, hogy az eljárásban tanúként vagy magánfélként szereplő sértett kommunikációs nehézségeit az adott büntetőeljárás fontos szakaszainak megértése vagy az e szakaszokban való részvétele terén a lehető legnagyobb mértékben lecsökkentse; ez olyan intézkedések meghozatalával történik, amelyek hasonlóak a terhelt vonatkozásában hozandó intézkedésekhez."

8 A kerethatározat 7. cikke előírja:

„Minden tagállam biztosítja – alkalmazandó nemzeti rendelkezéseinek megfelelően – a fél vagy tanú jogállásával rendelkező sértett számára a lehetőséget, hogy a büntetőeljárásban való jogszerű részvétele következtében felmerült költségeinek megtérítését igényelhesse."

9 A Francia Köztársaságnak és a Magyar Köztársaságnak az Európai Unióról szóló szerződés 35. cikkében említett jogi aktusokra vonatkozóan a Bíróság előzetes döntéshozatali hatáskörének az általuk történő elfogadásáról tett nyilatkozatával kapcsolatos, az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* 2005. december 14-én közzétett tájékoztatás (HL L 327., 19. o.) szerint a Magyar Köztársaság az EU 35. cikk (2) bekezdése alapján tett nyilatkozatával elfogadta az Európai Közösségek Bíróságának hatáskörét az EU 35. cikk (3) bekezdésének a) pontja szerinti eljárások lefolytatására.

10 Az Európai Bíróság előzetes döntéshozatali eljárásával összefüggő nyilatkozatról szóló 2088/2003. (V. 15.) kormányhatározat értelmében ugyanakkor: „Az Európai Unióról szóló Szerződés 35. cikkének (2) bekezdése alapján a Magyar Köztársaság azt

a nyilatkozatot teszi, hogy az Európai Bíróság joghatóságát az Európai Unióról szóló Szerződés 35. cikke (3) bekezdésének b) pontjában meghatározottak szerint fogadja el."

11 A Magyar Köztársaságnak, a Lett Köztársaságnak, a Litván Köztársaságnak és a Szlovén Köztársaságnak az Európai Unióról szóló szerződés 35. cikkében említett jogi aktusokra vonatkozóan a Bíróság előzetes döntéshozatali hatáskörének az általuk történő elfogadásáról tett nyilatkozatával kapcsolatos, az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* 2008. március 14-én közzétett tájékoztatásból (HL L 70., 23. o.) kitűnik, hogy a Magyar Köztársaság visszavonta korábbi nyilatkozatát, és „kijelentette, hogy elfogadja az Európai Közösségek Bíróságának hatáskörét az Európai Unióról szóló szerződés 35. cikkének (2) bekezdésében és (3) bekezdésének b) pontjában foglalt szabályoknak megfelelően".

A nemzeti szabályozás

12 A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 28. §-ának (7) bekezdése így rendelkezik:

„Az ügyész az e törvényben meghatározott feltételek esetén vádat emel, és a bíróság előtt – a magánvád és a pótmagánvád esetét kivéve – a vádat képviseli, vagy dönt a közvetítői eljárásra utalásról, a vádemelés elhalasztásáról, illetőleg részbeni mellőzéséről. Az ügyész a vádat elejtheti vagy módosíthatja. Az ügyész az ügy iratait a bírósági eljárásban megtekintheti, és indítványtételi jog illeti meg az ügyben felmerült minden olyan kérdésben, amelyben a bíróság dönt."

13 Ugyanezen törvény 31. §-ának (1) bekezdése előírja:

„A büntetőügyben ügyészként nem járhat el:

[…]

b) aki az ügyben mint terhelt, védő, továbbá sértett, magánvádló, pótmagánvádló, magánfél, feljelentő vagy mint képviselőjük vesz, vagy vett részt, illetőleg ezek hozzátartozója,

c) aki az ügyben mint tanú vagy szakértő, valamint szaktanácsadó vesz, vagy vett részt,

[…]”

14 A szóban forgó törvény 51. §-ának (1) bekezdése akként határozza meg a sértett fogalmát, hogy sértett az, akinek a jogát vagy a jogos érdekét a bűncselekmény sértette vagy veszélyeztette. Ugyanezen § (1) bekezdése értelmében a sértett a következőkre jogosult:

„a) – ha e törvény másképp nem rendelkezik – az eljárási cselekményeknél jelen legyen, az eljárás őt érintő irataiba betekintsen,

b) az eljárás bármely szakaszában indítványokat és észrevételeket tegyen,

c) büntetőeljárási jogairól és kötelességeiről a bíróságtól, az ügyésztől és a nyomozó hatóságtól felvilágosítást kapjon,

d) e törvényben meghatározott esetekben jogorvoslattal éljen.”

15 Az 1998. évi XIX. törvény 53. §-ának (1) bekezdése értelmében:

„A sértett az e törvényben meghatározott esetekben pótmagánvádlóként léphet fel, ha:

a) az ügyész vagy a nyomozó hatóság a feljelentést elutasította, vagy a nyomozást megszüntette,

b) az ügyész a vádemelést részben mellőzte,

c) az ügyész a vádat elejtette,

d) az ügyész a nyomozás eredményeként közvádra üldözendő bűncselekményt nem állapított meg, ezért nem emelt vádat, illetőleg a vád képviseletét – magánvádas eljárásban elrendelt nyomozás eredményeként – nem vette át,

e) az ügyész a tárgyaláson a vádat azért ejtette el, mert megítélése szerint a bűncselekmény nem közvádra üldözendő."

16 A szóban forgó törvény 236. §-a így rendelkezik:

„A pótmagánvádló a bírósági eljárásban – ha e törvény másképp nem rendelkezik – az ügyész jogait gyakorolja, ideértve a vádlott személyi szabadságának elvonásával vagy korlátozásával járó kényszerintézkedés elrendelésének indítványozását. A vádlott szülői felügyeleti jogának megszüntetését a pótmagánvádló nem indítványozhatja."

17 Ugyanezen törvény 343. §-ának (5) bekezdése előírja:

„A pótmagánvádló a vádat nem terjesztheti ki."

A tényállás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

18 Katz Gy. a Fővárosi Bíróság előtt Sós I. R.-rel szemben pótmagánvádlóként lépett fel, őt a Büntető Törvénykönyv 318. §-ának (1) bekezdésébe ütköző és a (6) bekezdés a) pontja szerint minősülő különösen nagy kárt okozó csalás bűntettével vádolva. Katz Gy. pótmagánvádlói fellépésére az ügyészség nyomozást megszüntető határozatát követően került sor.

19 A pótmagánvádló fellépése a büntetőigény érvényesítésének a magyar büntetőeljárási jogszabályokban szereplő különös módja. Az ügyész általi vádemelésen (közvád) kívül a magyar jog lehetővé teszi, hogy bizonyos kisebb súlyú bűncselekmények esetén a sértett emeljen vádat, és képviselje azt (magánvád). Az alapeljárásban szereplő pótmagánvád a büntetőigény érvényesítésének harmadik módja: többek között akkor teszi lehetővé a sértett fellépését, ha az ügyész az általa emelt vádat elejti. A pótmagánvád és a magánvád megkülönböztetendő a polgári jogi igény magánfélként történő érvényesítésétől.

20 Katz. Gy. saját maga tanúkénti idézését és kihallgatását indítványozta, amit a Fővárosi Bíróság elutasított, egyebekben a Fővárosi Bíróság a bizonyítást lefolytatta és lezárta azt.

21 Katz Gy. a kérdést előterjesztő bíróság előtt perbeszédében kifejtette, hogy azáltal, hogy a bíróság nem hallgatta ki tanúként a sértettet-pótmagánvádlót, sérült a tisztességes eljárásnak, illetve a fegyveregyenlőségnek az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én aláírt európai egyezményben (a továbbiakban: EJEE) biztosított elve. Hivatkozott továbbá arra is, hogy a pótmagánvádló már a nyomozás során hátrányba került azzal, hogy a nyomozó hatóság nem tett eleget a tényállás-felderítési kötelezettségének, ezt azonban éppen a pótmagánvádló jogi

intézménye hivatott pótolni annak érdekében, hogy a sértett személyes meghallgatásával az igazság kiderítésének, valamint a sértettnek okozott kár megtérülésének a lehetősége megteremtődjék. Katz Gy. szerint ellenkező esetben a sértett a terhelthez viszonyítva hátrányos helyzetbe kerül.

22 A kérdést előterjesztő bíróság a 2007. július 6-án tartott folytatólagos tárgyaláson a bizonyítási eljárást újra megnyitotta. A Fővárosi Bíróság megjegyezte, hogy ha az 1998. évi XIX. törvény 236. §-a az ügyész és a pótmagánvádló azonosságának tilalmát fel is oldotta, e törvény egyik rendelkezése sem oldja fel e törvény 31. §-ának (1) bekezdésében előírt azon tilalmat, hogy a tanú ügyészként nem járhat el. A Fővárosi Bíróság arra a következtetésre jut, hogy a pótmagánvádló nem hallgatható meg tanúként az ilyen büntetőeljárás keretében. A magánvádas eljárások esetében a Be. tartalmaz olyan kifejezetten megengedő-feloldó rendelkezést, amely alapján a magánvádlót tanúként lehet kihallgatni. Kétségtelenül van hasonlóság a magánvádas és a pótmagánvádas eljárások természete között, ám utaló szabály hiányában a két különböző eljárás szabályozása között nincs átfedés.

23 A Fővárosi Bíróság megállapítja, hogy azt maga a jogalkotó is elismerte, hogy a pótmagánvád intézménye a hatósági tétlenség és a szakszerűtlen eljárás fontos korrekciós eszköze. Az is kétségtelen, hogy a jogintézmény értelme az, hogy a sértett reális lehetőséget kapjon a bírósági döntés kikényszerítésére. Ez azonban elnehezülhet, adott esetben ellehetetlenülhet akkor, ha a pótmagánvádlóként fellépő sértett nem hallgatható ki tanúként, és ő saját maga, a saját tanúvallomása által nem szolgáltathat bizonyítékot, annak ellenére, hogy a bizonyítandó tényről adott esetben leginkább ő bír tudomással.

24 Ugyanakkor a Fővárosi Bíróság álláspontja szerint azt is tényként kell megállapítani, hogy az ügyészi jogosítvánnyal rendelkező pótmagánvádló meglehetősen erős jogokkal

rendelkezik. Indítványtételi jogánál fogva lehetősége van arra, hogy bizonyítékokat szolgáltasson, valamint észrevételezési jog is megilleti.

25 A Fővárosi Bíróság számára kérdéses, hogy miként kell értelmezni a sértett „tényleges és megfelelő” szerepét, valamint a sértett meghallgatásának és bizonyíték szolgáltatásának „lehetőségét”: abba „beleértendő-e az, hogy a nemzeti bíróság számára biztosítani kell azt a lehetőséget, hogy a sértettet a pótmagánvádas eljárásban is tanúként hallgathassa ki”.

26 Ezért a Fővárosi Bíróság mint az alapügyben elsőfokon eljáró bíróság az eljárást felfüggesztette, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdést terjesztette a Bíróság elé:

„A […] kerethatározat 2. és 3. cikkét akként kell-e értelmezni, hogy a nemzeti bíróság számára biztosítani kell azt a lehetőséget, hogy a sértett a pótmagánvádas eljárásban is tanúként meghallgatható legyen?”

Az elfogadhatóságról

27 Amint az a jelen ítélet 10. pontjából is kitűnik, a Magyar Köztársaság a 2088/2003. (V. 15.) kormányhatározatban tett nyilatkozatával elfogadta a Bíróság hatáskörét az EU 35. cikkben előírt jogi aktusok érvényessége és értelmezése kérdésének eldöntésére az e cikk (3) bekezdésének b) pontjában előírt részletszabályok szerint. Bizonyos, hogy a jelen előzetes döntéshozatalra utaló végzést e nyilatkozatnak

megfelelően terjesztették elő, így a Fővárosi Bíróság azon bíróságok közé tartozik, amelyek az EU 35. cikk értelmében kérelmet terjeszthetnek a Bíróság elé.

28 A magyar kormány úgy ítéli meg, hogy ennek ellenére az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadhatatlan, mivel hipotetikus. Szerinte a Fővárosi Bíróság helytelenül állítja, hogy a magyar jog nem teszi lehetővé, hogy a pótmagánvádlót tanúként hallgassák meg a büntetőeljárásban. A magyar kormány érvelésének alátámasztására a Legfelsőbb Bíróság Büntető Kollégiumának 2007. május 14-i 4/2007. BK véleményére hivatkozik, amely szerint „nincs törvényes akadálya annak, hogy a pótmagánvádlóként fellépő sértettet a büntetőeljárásban tanúként hallgassák ki". Katz Gy. is azt állítja, hogy a magyar jog lehetővé teszi a pótmagánvádló tanúként való meghallgatását a büntetőeljárásban.

29 Emlékeztetni kell arra, hogy az EU 46. cikk b) pontja értelmében az EK-Szerződésnek a Bíróság hatáskörére és az e hatáskör gyakorlására vonatkozó rendelkezéseit – köztük az EK 234. cikket – az EU-Szerződés VI. címének rendelkezéseire az EU 35. cikkben meghatározott feltételek szerint kell alkalmazni. Ebből az következik, hogy az EK 234. cikk szerinti szabályozás hatálya a Bíróság EU 35. cikken alapuló előzetes döntéshozatali hatáskörére is kiterjed, az e rendelkezésben előírt feltételek fenntartásával (lásd különösen a C-296/08. PPU. sz. Santesteban Goicoechea-ügyben 2008. augusztus 12-én hozott ítélet [EBHT 2008., I-6307. o.] 36. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

30 Az EK 234. cikkhez hasonlóan az EU 35. cikk is azt a feltételt támasztja az előzetes kérdések Bíróság elé terjesztéséhez, hogy a nemzeti bíróság „úgy ítél[je] meg, hogy ítéletének meghozatalához szükség van a kérdés eldöntésére", így a Bíróságnak az EK 234. cikk alapján előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések elfogadhatóságára vonatkozó ítélkezési gyakorlata főszabály szerint az EU 35. cikk alapján az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekre is vonatkoztatható (lásd különösen a C-467/05. sz. Dell'Orto-ügyben 2007. június 28-án hozott ítélet [EBHT 2007., I-5557. o.] 39. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

31 Következésképpen a nemzeti bíróság által előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések relevanciájának vélelmét csak kivételesen lehet megdönteni, ha nyilvánvaló, hogy a kérdésekkel érintett uniós jog kért értelmezése semmilyen kapcsolatban sem áll az alapjogvita tényállásával vagy tárgyával, ha a probléma hipotetikus, vagy ha nem állnak a Bíróság rendelkezésére azon ténybeli és jogi körülmények, amelyek ahhoz szükségesek, hogy a feltett kérdésekre hasznos módon válaszolhasson. Ezen esetek kivételével a Bíróság főszabály szerint köteles az EU 35. cikk (1) bekezdésében szereplő jogi aktusokra vonatkozó előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről határozni (a fent hivatkozott Dell'Orto-ügyben hozott ítélet 40. pontja és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

32 Amint az a jelen ítélet 18–25. pontjából is kitűnik, az előzetes döntéshozatalra utaló határozat bemutatja az alapeljárás tényállását, illetve az alkalmazandó nemzeti jog közvetlenül idevonatkozó rendelkezéseit, és kifejti azon indokokat, amelyek alapján a kérdést előterjesztő hatóság a kerethatározat értelmezését kéri, valamint a kerethatározat és az alkalmazandó nemzeti jog közötti összefüggést.

33 A magyar kormány állításával ellentétben nem nyilvánvaló, hogy az alapeljárásban szereplő kérdés hipotetikus jellegű, mivel tény az, hogy a kérdést előterjesztő bíróság azért utasította el Katz Gy.-nek az alapügyben szereplő pótmagánvádas eljárásban tanúként történő meghallgatásra irányuló indítványát, mert álláspontja szerint a magyar jog nem írja elő kifejezetten e jogot az ilyen helyzetben.

34 Ugyanakkor a Bíróságnak nem feladata, hogy valamely előzetes döntéshozatal iránti eljárásban nemzeti rendelkezések értelmezése tárgyában foglaljon állást, vagy hogy eldöntse, a kérdést előterjesztő bíróság által adott értelmezés helytálló-e (az EK 234. cikk tekintetében lásd különösen a C-244/06. sz. Dynamic Medien ügyben 2008. február 14-én hozott ítélet [EBHT 2008., I-505. o.] 19. pontját).

35 Következésképpen az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésre választ kell adni.

36 Ezzel szemben nem lehet helyt adni Katz Gy. arra irányuló kérelmének, hogy a Bíróság annak vizsgálatára is kiterjessze a feltett kérdést, hogy a kerethatározat megköveteli-e, hogy a magyar jog által az ügyészre ruházott bizonyos nyomozati jogosítványok a pótmagánvádlót is megillessék.

37 Az EU 35. cikk értelmében ugyanis a Bírósághoz nem az alapeljárás felei fordulhatnak, hanem a nemzeti bíróság. A Bíróság elé terjesztendő kérdéseket tehát kizárólag a nemzeti bíróság határozhatja meg, és a felek nem módosíthatják azok tartalmát (lásd a fent hivatkozott Santesteban Goicoechea-ügyben hozott ítélet 46. pontját).

38 Egyébként, ha Bíróság választ adna a Katz Gy. által előterjesztett kérdésekre, az nem lenne összeegyeztethető a számára az EU 35. cikkben meghatározott hatáskörrel, és azzal a feladatával, hogy biztosítsa, hogy a tagállamok kormányai, valamint az egyéb érdekelt felek a Bíróság alapokmánya 23. cikkének megfelelően benyújthassák észrevételeiket, figyelembe véve, hogy ez utóbbi rendelkezés értelmében csak az előzetes döntéshozatalra utaló határozatot kézbesítik az érdekelt feleknek (a fent hivatkozott Santesteban Goicoechea-ügyben hozott ítélet 47. pontja).

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről

39 Megállapítható, hogy a Katz Gy. helyzetében lévő személy sértettnek minősül a kerethatározat 1. cikkének a) pontja értelmében, amely rendelkezés szerint a sértett az a természetes személy, aki olyan károsodást szenvedett, amelynek közvetlen oka valamely tagállam büntetőjogi szabályainak megsértésével megvalósuló cselekmény vagy mulasztás.

40 Amint az a kerethatározat 5. és 7. cikkéből következik, e jogszabály az eljárásban tanúként vagy félként szereplő sértett helyzetére vonatkozik.

41 A kerethatározat egyetlen rendelkezése sem zárja ki ennek hatálya alól azt a helyzetet, amelyben a sértett büntetőeljárás keretében – az alapeljáráshoz hasonlóan – a vádhatóság helyett és helyében annak feladatait gyakorolja.

42 A kerethatározat (4) preambulumbekezdéséből az következik, hogy a bűncselekmények sértettjei részére magas szintű védelmet kell nyújtani.

43 A kerethatározat 2. cikkének (1) bekezdése értelmében a tagállamok biztosítják, hogy a sértettek a büntető igazságszolgáltatási rendszerükben tényleges és megfelelő szereppel rendelkezzenek, és elismerjék a sértettek jogait és jogos érdekeit, különösen a büntetőeljárás keretein belül.

44 A kerethatározat 3. cikkének (1) bekezdése általános jelleggel arról rendelkezik, hogy a tagállamok biztosítják a sértett számára az eljárás során a meghallgatás és a bizonyítékok szolgáltatásának lehetőségét.

45 Következésképpen, ugyan a pótmagánvádlóként fellépő sértett a kerethatározat szerinti tanú jogállásával rendelkezhet, az is igaz, hogy sem a kerethatározat 3. cikkének (1) bekezdése, sem pedig ennek egyéb rendelkezései nem tartalmaznak előírást a büntetőeljárásokban a sértettekre alkalmazandó bizonyítási rendszer vonatkozásában.

46 Meg kell tehát állapítani, hogy a kerethatározat – noha egyrészt arra kötelezi a tagállamokat, hogy a bűncselekmények sértettjei részére magas szintű védelmet, illetve büntető igazságszolgáltatási rendszerükben tényleges és megfelelő szerepet biztosítsanak, másrészt pedig, hogy elismerjék a sértettek jogait és jogos érdekeit, biztosítva számukra a meghallgatás és a bizonyítékok szolgáltatásának lehetőségét – tág mérlegelési mozgásteret hagy a tagállamok számára az e célkitűzések eléréséhez szükséges, konkrét szabályozás tekintetében.

47 Azonban, hogy a kerethatározat 3. cikkének (1) bekezdése ne veszítse el hatékony érvényesülésének nagy részét, és ne sérüljenek a kerethatározat 2. cikkének (1) bekezdésében előírt kötelezettségek, e rendelkezések mindenképpen megkövetelik, hogy a sértett vallomást tehessen a büntetőeljárás során, és ezt a vallomást bizonyítékként figyelembe lehessen venni.

48 Meg kell továbbá állapítani, hogy a kerethatározatot az alapvető jogokat, köztük különösen az EJEE 6. cikkében kimondott tisztességes eljáráshoz való jogot tiszteletben tartva kell értelmezni (lásd különösen a C-105/03. sz. Pupino-ügyben 2005. június 16-án hozott ítélet [EBHT 2005., I-5285. o.] 59. pontját).

49 A kérdést előterjesztő bíróság feladata tehát annak biztosítása, hogy a büntetőeljárás során a bizonyításfelvétel, a maga összességében, ne sértse az EJEE-nek az Emberi Jogok Európai Bírósága által értelmezett 6. cikke szerinti tisztességes eljárás követelményeit (lásd különösen a C-276/01. sz. Steffensen-ügyben 2003. április 10-én hozott ítélet [EBHT 2003., I-3735. o.] 76. pontját és a fent hivatkozott Pupino-ügyben hozott ítélet 60. pontját).

50 E körülményekre figyelemmel az előterjesztett kérdésre azt a választ kell adni, hogy a kerethatározat 2. és 3. cikkét úgy kell értelmezni, hogy e cikkek nem kötelezik a nemzeti bíróságot annak engedélyezésére, hogy valamely bűncselekmény sértettje az alapügybelihez hasonló pótmagánvádas büntetőeljárásban tanúként kihallgatást

nyerjen. E lehetőség hiányában azonban a sértett számára lehetővé kell tenni, hogy bizonyítékként figyelembe vehető vallomás tételét engedélyezzék számára.

A költségekről

51 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (harmadik tanács) a következőképpen határozott:

A büntetőeljárásban a sértett jogállásáról szóló, 2001. március 15-i 2001/220/IB tanácsi kerethatározat 2. és 3. cikkét úgy kell értelmezni, hogy e cikkek nem kötelezik a nemzeti bíróságot annak engedélyezésére, hogy valamely bűncselekmény sértettje az alapügybelihez hasonló pótmagánvádas büntetőeljárásban tanúként kihallgatást nyerjen. E lehetőség hiányában azonban a sértett számára lehetővé kell tenni, hogy bizonyítékként figyelembe vehető vallomás tételét engedélyezzék számára.

Aláírások